

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové, soudce Mgr. Marka Zimy a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové v právní věci

žalobkyně: **Z. Š.**
bytem N.

proti
žalované: **Česká advokátní komora, IČO 66000777**
sídlem Národní 118/16, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalované z 10. 12. 2020, čj. 10.01-000647/20-008

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a žalobní argumentace

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí. Jím žalovaná rozhodla, že se žalobkyni neurčuje advokát k poskytnutí bezplatné právní služby.
2. Žalobkyně má za to, že žalovaná nerozhodla o předmětu její žádosti, neboť rozhodla o neurčení „bezplatné“ právní služby a nikoli o „určení advokáta“ z důvodu odmítnutí poskytnutí právní služby dvěma oslovenými advokáty. Rozhodnutí žalované dle názoru žalobkyně porušuje § 18 odst. 2 a § 18c odst. 3 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

Žalobkyně se proto domnívá, že rozhodnutím jí bylo odepřeno právo na určení advokáta, tedy právo na spravedlivý proces. Žalobkyně dále namítá, že žalovaná vedla řízení pod dvěma spisovými značkami (10.32-000479/20 a 10.01-000647/20), aniž by tento rozpor odůvodnila.

II. Vyjádření žalované

3. Žalovaná považuje žalobu za nedůvodnou a navrhl, aby ji soud zamítl. Žalovaná rozhodla o žádosti žalobkyně v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o advokacii. Předmětem řízení byla žádost o určení advokáta k poskytnutí právní služby dle § 18c zákona o advokacii. Žalobkyně k výzvě žalované nedoložila své majetkové poměry a nepředložila usnesení o zamítnutí její žádosti o ustanovení zástupce dle § 30 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu. Pouze uvedla, že žádost nepodala, neboť ví, že podmínky pro ustanovení advokáta nesplňuje. Žalobkyně tedy nesplnila zákonné podmínky pro určení advokáta. Žalovaná zdůraznila, že ustanovení zástupce z řad advokátů i určení advokáta žalovanou jsou výjimečné instituty. Solventní žadatel má povinnost si právního zástupce z řad advokátů zvolit sám.
4. Žalovaná vysvětlila i použití rozdílných spisových značek. Spisový znak 10.32 je přiřazen k všeobecné bezplatné právní pomoci a používá se v situaci, kdy se na žalovanou obrací žadatel se žádostí, která trpí vadami. Spisový znak 10.01 je již přiřazen pro rozhodnutí o určení advokáta k poskytnutí právní služby dle § 18c zákona o advokacii. První podání žalobkyně bylo neúplné a žalovaná byla vyzvána k jeho doplnění. Po doplnění podání byla věc vedena pod spisovým znakem 10.01.

III. Obsah správního spisu

5. Ze spisového materiálu soud zjistil následující podstatné skutečnosti.
6. Žalobkyně zaslala žalované částečně vyplněný formulář „Žádost o právní službu pro fyzickou osobu (§ 18c zákona o advokacii)“. Žalovaná vyzvala 14. 11. 2020 žalobkyni k doplnění žádosti, a to konkrétně specifikaci rozhodnutí, proti němuž má dovolání směřovat, doložení usnesení soudu o zamítnutí žádosti žalobkyně o ustanovení zástupce dle § 30 o. s. ř. a doložení, že se neúspěšně pokusila zajistit si právní službu alespoň u dvou advokátů. Žalovaná zároveň žalobkyni poučila, že teprve poté, co prokáže nemožnost zajištění si právní služby způsobem v zákoně stanoveným, jí vznikne právo na určení advokáta.
7. Žalobkyně 1. 12. 2020 doplnila žádost tak, že označila a předložila rozhodnutí, které hodlá napadnout dovoláním, a přiložila prohlášení dvou advokátů o tom, že poptávanou právní službu jí odmítli poskytnout. Ohledně žádosti o ustanovení zástupce dle § 30 o. s. ř. prohlásila, že ji u soudu nepodávala, protože ví, že nesplňuje podmínky pro osvobození od placení soudních poplatků.
8. Žalovaná následně rozhodla, že se žalobkyni neurčuje advokát k poskytnutí bezplatné právní služby.

IV. Posouzení věci soudem

9. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.) a vycházel ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
10. Žaloba byla podána včas a osobou k tomu oprávněnou.

11. Žaloba není důvodná.
12. Napadené rozhodnutí podléhá přezkumu ve správním soudnictví (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 11. 9. 2008, čj. 6 Ads 19/2008-103, č. 2179/2011 Sb. NSS).
13. Podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii *ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak (dále jen „žadatel“), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí a) právní porady podle § 18a nebo b) právní služby podle § 18c.*
14. Podle § 18c odst. 1 zákona o advokacii *žadatel, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, a který není ve věci, v níž žádá poskytnutí právní služby, zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a), má právo, aby mu Komora určila advokáta k poskytnutí právní služby. V téže věci může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19, nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2.*
15. Podle § 18c odst. 2 zákona o advokacii *žádost o určení advokáta k poskytnutí právní služby lze podat pouze na formuláři. Žádost kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem obsahuje a) popis věci, v níž by měla být právní služba poskytována, a b) prohlášení žadatele, že jej ve věci, v níž je právní služba žádána, nezastupuje jiný advokát nebo osoba podle § 2 odst. 2 písm. a).*
16. Podle § 18 odst. 3 zákona o advokacii *nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.*
17. První žalobní bod spočívá v tvrzení žalobkyně, že žalovaná nerozhodla o předmětu její žádosti. Dle žalobkyně žalovaná rozhodla o neurčení „bezplatné“ právní služby a nikoli o „určení advokáta“ z důvodu odmítnutí právní služby dvěma oslovenými advokáty.
18. Poskytování právních služeb je činnost úplatná s tím, že si klient vybírá advokáta a hradí jeho odměnu advokátovi. V rámci ochrany práva osob na přístup k soudu, však může ve výjimečných případech vzniknout vztah mezi klientem a advokátem i rozhodnutím soudu nebo žalované dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii. Institut určení advokáta podle § 18 až 18d zákona o advokacii je komplexní právní úprava bezplatné právní pomoci. Jeho smyslem je poskytnout právní pomoc zejména nemajetným žadatelům k zachování jejich práv na právní pomoc dle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svob.
19. Žadateli se právní služba podle § 18c poskytuje bezplatně. Pokud jde o určení advokáta pro řízení před Ústavním soudem a v řízení před orgánem veřejné správy, hradí odměnu advokáta stát. V ostatních věcech, ke kterým je advokát určen podle § 18c, poskytuje advokát právní služby nadále na své náklady, případně má nárok na poskytnutí náhrady podle stavovského předpisu (§ 23 odst. 3 zákona o advokacii).
20. Určení advokáta dle § 18c zákona o advokacii nerozlišuje určení z důvodu majetkových poměrů a z důvodu odmítnutí služby dvěma advokáty, jak to činí žalobkyně. Jedná se o jeden typ určení, při kterém musí žadatel splnit obě podmínky – určení musí odůvodňovat jeho majetkové poměry a musí doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou advokátů.
21. Žalovaná žalobkyni poučila o jejích povinnostech a vyzvala ji k doložení zamítavého rozhodnutí o její žádosti o ustanovení zástupce pro dovolací řízení a potvrzení advokátů,

že jí odmítli poskytnout právní službu. Žalobkyně doložila potvrzení advokátů, nedoložila však soudní rozhodnutí a výslovně uvedla, že o ustanovení zástupce soud nepožádala, neboť má za to, že nesplňuje podmínky. Žalobkyně nesplnila zákonnou podmínku pro určení advokáta, a její žádosti proto nebylo možné vyhovět. První žalobní námitka proto není důvodná.

22. V rámci druhého žalobního bodu žalobkyně namítá, že žalovaná vedla řízení pod dvěma spisovými značkami, aniž by tento rozpor v rozhodnutí ze dne 10. 12. 2020 odůvodnila. Ani tato námitka není důvodná.
23. Žalobkyně primárně vůbec neuvedla, jakým způsobem mělo údajné vedení řízení pod dvěma spisovými značkami porušit její práva či ji na právech zkrátit. Samotná skutečnost, že žalovaná vedla řízení o žádosti pod dvěma spisovými značkami, se nijak nedotýká její právní sféry a nemohla způsobit nezákonnost napadeného rozhodnutí. Žalovaná neměla v rozhodnutí povinnost vysvětlit, pod jakými spisovými značkami řízení vedla a proč.
24. Žalovaná navíc v řízení před soudem vysvětlila, proč tomu tak bylo, a její vysvětlení odpovídá obsahu správního spisu. Žalobkyně nejprve podala neúplnou žádost, kterou doplnila až k výzvě žalované. Od doplnění žádosti žalovaná vedla řízení pod novou spisovou značkou.

V. Závěr a náklady řízení

25. Žaloba není důvodná, proto ji soud zamítl postupem dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
26. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádnému z účastníků nepřiznal jejich náhradu. Žalovaná byla ve věci plně úspěšná, nicméně jí nevznikly žádné náklady řízení nad rámec běžného výkonu úředních činností.
27. Žalovaná navrhla, aby jí byly náklady přiznány alespoň v paušální výši dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. Aplikace této vyhlášky a úpravy § 151 odst. 3 o. s. ř. je však ve správním soudnictví vyloučena (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 25. 8. 2015, čj. 6 As 135/2015-79, č. 3344/2016 Sb. NSS).

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. května 2021

JUDr. Hana Veberová v. r.
předsedkyně senátu